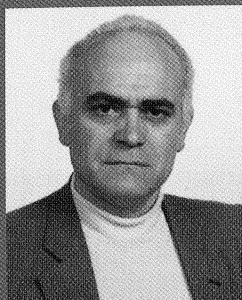

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ο Γεώργιος Δημ. Κιτσαράς γεννήθηκε στο Κρυφοβό Ιωαννίνων. Είναι πτυχιούχος της Μαρασλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας, της Παντείου, του Νομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και της μετεκπαίδευσης της Ειδικής Αγωγής. Ολοκλήρωσε τις παιδαγωγικές του σπουδές στα Πανεπιστήμια Tuebingen και Erlangen-Nuernberg της Γερμανίας {Magister Artium (M.A.) και διδακτορικό}.

Δίδαξε σε δημοτικά σχολεία, στη Σχολή Νηπιαγωγών Εκάλης, στη Ράλλειο Παιδαγωγική Ακαδημία και στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης. Από το 1986 δίδαξε Παιδαγωγικά στο Πανεπιστήμιο Πατρών ως Ειδικός Επιστήμονας, ως Λέκτορας και ως Επίκουρος Καθηγητής. Το 1995 εκλέχτηκε Αναπληρωτής Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και το 1999 Καθηγητής στο ίδιο Πανεπιστήμιο. Διδάσκει στη Σχολή Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης: α) Προσχολική Παιδαγωγική και β) Διδακτική Μεθοδολογία. Είναι Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης και Πρόεδρος του Διδασκαλείου Νηπιαγωγών Κρήτης.

Το συγγραφικό του έργο περιλαμβάνει βιβλία, άρθρα και λήμματα στην παιδαγωγική-ψυχολογική εγκυκλοπαίδεια. Κυριότερες μελέτες του είναι: 1) Die Entwicklung des Sprachproblems in der griechischen Volksschulpaedagogik. Erlangen 1983. 2) Διοίκηση και Οργάνωση Εκπαίδευσης. Αθήνα 1985. 3) Εισαγωγή στην Προσχολική Παιδαγωγική. Παπαζήσης, Αθήνα 1991². 4) Το εικονογραφημένο βιβλίο στη νηπιακή και πρωτοσχολική ηλικία. Μία θεωρητική και εμπειρική διερεύνηση. Παπαζήσης, Αθήνα 1993. 5) Το Νεοελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών, 1996. 6) Προγράμματα Προσχολικής Αγωγής. Διαχρονική και συγχρονική διερεύνηση (Συγκριτική Ανάλυση). Ρέθυμνο 1998. 7) Προσχολική Παιδαγωγική, β' έκδοση, Αθήνα 2001.

* * * * *

Το βιβλίο αυτό, μέσα από τις σελίδες του, επιχειρεί να εισάγει τον αναγνώστη στα σύγχρονα προβλήματα διδακτικής προσέγγισης της προσχολικής αγωγής και να δώσει απαντήσεις στις απορίες του. Το πρώτο μέρος, το θεωρητικό, αναφέρεται σε όλα τα βασικά διδακτικά-μεθοδολογικά θέματα της προσχολικής αγωγής, και επικεντρώνει το ενδιαφέρον του, κυρίως, στα Αναλυτικά Προγράμματα Προσχολικής Αγωγής και στη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Το πρακτικό μέρος, είναι αφιερωμένο στην Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική της προσχολικής ηλικίας και περιλαμβάνει σχέδια εργασίας, τα οποία εφαρμόστηκαν σε Νηπιαγωγεία της χώρας μας, κάτω από πραγματικές συνθήκες.

Το βιβλίο δεν απευθύνεται μόνο στους ειδικούς, τους νηπιαγωγούς, τους δασκάλους και τους φοιτητές, αλλά και στους γονείς και στον καθένα, ο οποίος ενδιαφέρεται για την προσχολική αγωγή και έχει μία σχετική προπαιδεία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ

Καθηγητής Διδακτικής
Πανεπιστημίου Κρήτης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Με Σχέδια Εργασίας

Αθήνα 2004

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΗΜ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Με Σχέδια Εργασίας

5. Δεληκανάκη, Νίκη *

Σφαίρα και κύκλος (Διαθεματική προσέγγιση)

Η προσέγγιση του θέματος δίνει έμφαση στη διαθεματικότητα, την ολιστική αντίληψη της γνώσης και την αξιοποίηση των ενδιαφερόντων και των ιδεών των παιδιών στη διαδικασία της μάθησης.

Το παραπάνω θέμα το κρίναμε παιδαγωγικά κατάλληλο γιατί:

- Δύναται να εξακτινωθεί σε αρκετά από τα προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης δραστηριοτήτων, όπως αυτά των Μαθηματικών, της Γλώσσας, της Δημιουργίας & Έκφρασης (εικαστικά, φυσική αγωγή), της Μελέτης Περιβάλλοντος (γεωγραφία, ιστορία, φυσικές επιστήμες).
- Μέσα από την ανάπτυξη του ευνοείται η υλοποίηση δραστηριοτήτων με μικρές ομάδες ή με όλη την ομάδα, προωθώντας την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία μεταξύ των παιδιών.
- Θεμελιώδεις έννοιες των διαφόρων επιστημών διατρέχουν την υλοποίηση των διαθεματικών δραστηριοτήτων, π.χ. Ομοιότητα-Διαφορά (σφαίρα, κύκλος, έλλειψη), Μεταβολή (εξέλιξη: από τον κύκλο στην έλλειψη, από τους κυκλικούς δίσκους στον κύλινδρο, ο κύκλος του νερού, η ανακύκλωση), Σύστημα (ταξινόμηση αντικείμενων με κριτήριο το σχήμα), Επικοινωνία (κώδικας: κανόνες ομαδικών παιχνιδιών σε κύκλο, πληροφορία: συνταγή για σαπουνόφουσκες), Αλληλεπίδραση (συνεργασία για δημιουργικές συλλογικές κατασκευές, σε ομαδικά παιχνίδια), Πολιτισμός (τέχνη άλλων λαών), κ.λπ.

Μαθηματικές δραστηριότητες

1. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να παρατηρούν και να πειραματίζονται, ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν απλά σχήματα και στερεά,

* Σχολική Σύμβουλος 19ης Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής.

να επισημαίνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές, να «ερμηνεύουν» γενικά στοιχεία του κόσμου που τα περιβάλλει μέσα από διαδικασίες παρατήρησης, σύγκρισης, ταξινόμησης, να εμπλουτίζουν τη γλώσσα (μαθηματικό λεξιλόγιο) μέσα από την επικοινωνία.

Υλικό: σφαίρες διαφόρων τύπων (π.χ. μπάλες, βόλοι, πορτοκάλι, υδρόγειος σφαίρα, σαπουνόφουσκες), κύκλοι (κυκλικοί δίσκοι διαφόρων υλικών και χρωμάτων, στεφάνια κ.ά. κυκλικά αντικείμενα).

Ο νηπιαγωγός παρουσιάζει τα αντικείμενα στα παιδιά, τα παροτρύνει να τα παρατηρήσουν, να τα χειριστούν, ενώ θέτει ερωτήσεις, επιδιώκοντας μέσα από το διάλογο να αναπτυχθεί προβληματισμός στην ομάδα, ασυμφωνία διαμέσου γνωστικής σύγκρουσης και συμφωνία κατόπιν διαπιστώσεων. Διάλογοι, όπως οι κάτωθι είναι χαρακτηριστικοί:

- Αυτό τι αντικείμενο είναι; - Στεφάνι.
- Τι σχήμα έχει; - Είναι κύκλος.
- Αυτό τι αντικείμενο είναι; Πορτοκάλι.
- Τι σχήμα έχει; - Κύκλος, απαντούν ορισμένα παιδιά.
- Είναι κύκλος, συμφωνείτε όλοι; - Όχι, αλλά είναι στρογγυλό.
- Τι θα πει στρογγυλό; - Τσουλάει.
- (Κυλάμε το πορτοκάλι και το στεφάνι).
- Ωραία, βρήκαμε ότι κυλάνε, σ' αυτό μοιάζουν. κ.ο.κ.

Πείραμα 1: Ο νηπιαγωγός με μια επιτραπέζια λάμπα φωτίζει το πορτοκάλι και μια μικρή μπάλα και βλέπουμε τις σκιές τους σε ένα λευκό χαρτί. Με μαρκαδόρο αποτυπώνουμε τις σκιές στο χαρτί και τις κόβουμε.

- Τι σχήμα έχει η σκιά από το πορτοκάλι; - Είναι κύκλος.
- Έχει το πορτοκάλι το ίδιο σχήμα; (Τα «όχι» είναι περισσότερα από τα «ναι» με τη γνωστική σύγκρουση που συμβαίνει. Συμφωνούμε ότι μοιάζουν, όμως δεν είναι το ίδιο σχήμα, γι αυτό υπάρχει ένα άλλο όνομα, το λέμε «σφαίρα»).
- Πώς είναι η σφαίρα, γιατί δεν μπορώ να πω ότι είναι κύκλος; - Γιατί είναι χοντρή. - Η μπάλα είναι φουσκωμένη και έχει μέσα αέρα. (Αντίληψη όγκου).
- Ξέρετε άλλες σφαίρες; - Μοιάζει με τη μπάλα που βάζουν στο κανόνι.
- Κάποιοι στο γήπεδο κάνουν έτσι και πετάνε μια σφαίρα (δείχνει με το σώμα του την κίνηση της σφαιροβολίας).

– Η υδρόγειος σφαίρα, οι πλανήτες, ο ήλιος, το φεγγάρι. κ.ά.

Στη συνέχεια μπορούμε να δώσουμε στα παιδιά αντικείμενα για να αναγνωρίσουν μόνο με την αφή, έχοντας τα μάτια τους κλειστά, αν πρόκειται για σφαίρα ή κύκλο. Ακολούθως, τα παιδιά μπορούν να ταξινομήσουν τα αντικείμενα σε δυο κατηγορίες, δηλ. σφαίρες και κύκλους. Ακόμα, μπορούμε να αναφέρουμε άλλα αντικείμενα που γνωρίζουμε με σχήμα σφαίρας ή κύκλου, π.χ. αχινός (σφαίρα) κ.ά.

Πείραμα 2α.: Οι κύκλοι του νερού

Σε ένα ρηχό σκεύος έχουμε βάλει νερό χρωματισμένο γαλάζιο (χρησιμοποιώντας λίγο μπλε γκοφρέ χαρτί) και περιμένουμε να ηρεμήσει η επιφάνεια του. Ρίχνουμε ένα μικρό κομμάτι φελλού. Ο νηπιαγωγός ρωτάει τα παιδιά τι σχήματα βλέπουν να σχηματίζονται στην επιφάνεια του νερού.

– Ένας κύκλος, πολλοί κύκλοι!!!, φωνάζουν τα παιδιά.

Κατόπιν, τους δείχνει εικόνες με κύκλους στη φύση: στα φτερά της πεταλούδας, της πασχαλίτσας, στη διατομή ενός κορμού δέντρου κ.α.

Τα παιδιά πιάνονται από τα χέρια σχηματίζοντας έναν κύκλο και αναφέρουν σχετικά παιχνίδια.

Πείραμα 2β: Οι σαπουνόφουσκες

Ο νηπιαγωγός ανακοινώνει στα παιδιά ότι έχει φέρει σαπουνόνερο για να κάνουν σαπουνόφουσκες, οι οποίες είναι μαγικές, αντέχουν περισσότερο χρόνο και δεν σπάνε εύκολα. Τα παιδιά ενθουσιάζονται με τις σαπουνόφουσκες, ενώ διαπιστώνουν ότι με έναν συρμάτινο κύκλο φτιάχνουν σαπουνόφουσκες σε σχήμα σφαίρας.

Σύνοψη: Ο νηπιαγωγός καταγράφει με τη συνεργασία των παιδιών σε ένα χαρτί στο καβαλέτο τα αντικείμενα που μάθαμε ότι είναι κύκλοι ή σφαίρες, ώστε να μη τα ξεχάσουμε.

2. Μετασχηματισμοί...

A. Από τον κύκλο στην έλλειψη: ένας κύκλος που έχει επιμηκυνθεί προς μια κατεύθυνση δίνει νέο σχήμα, την έλλειψη (αναφέρεται και οβάλ). Στη φύση ελλειπτικές είναι οι τροχιές των πλανητών.

Με δραστηριότητες μέτρησης με κορδέλες τα παιδιά συγκρίνουν τα δυο σχήματα: όλα τα σημεία του κύκλου απέχουν εξ ίσου από το κέντρο, δε συμβαίνει, όμως, το ίδιο και στην έλλειψη.

B. Από τον κύκλο (κυκλικό δίσκο) στον κύλινδρο: τοποθετούμε

πολλούς ίδιους κύκλους τον ένα πάνω στον άλλο, φτιάχνουμε μια «κολόνα», είναι ο κύλινδρος. Με την αντίστροφη διαδικασία έναν κύλινδρο (π.χ. σαλάμι) μπορούμε να τον κόψουμε σε φέτες που αποτελούν κύκλους (κυκλικοί δίσκοι).

Δημιουργικές ομαδικές δραστηριότητες με οικοδομικό υλικό και κατασκευές με κυλινδρικά κουτιά διαφόρων μεγεθών ανατροφοδοτούν εκ νέου τον προβληματισμό των παιδιών.

Γ. Από τη σφαίρα στο ημισφαίριο, από τον κύκλο στο τόξο:- Μια σφαίρα (π.χ. ένα πορτοκάλι) μπορεί να τεμαχιστεί σε δύο ημισφαίρια. Μπορούμε να συνεχίσουμε τον τεμαχισμό σε κυκλικούς δίσκους, ώστε να παρατηρήσουμε τη διάταξη του μεγέθους τους και να ανασυνθέσουμε τη σφαίρα (πορτοκάλι) με την αντίστροφη διαδικασία.

– Ένα κομμάτι που θα κόψουμε από τον κύκλο (όχι κυκλικό δίσκο) είναι τόξο. Εντοπίζουμε τόξα στη φύση και τη ζωή (Ουράνιο τόξο, τόξο ως όπλο, τόξο στις γέφυρες κ.ά.).

Εικαστικές δραστηριότητες

Στα παιδιά δίνονται ευκαιρίες ώστε:

- **Να παρατηρούν και να ερμηνεύουν το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με διάφορους τρόπους, χρησιμοποιώντας ποικίλα υλικά.**

α) Μια ομάδα παιδιών κατασκευάζουν με εφημερίδες, πηλό, κόλα, οδοντογλυφίδες κ.λπ. ένα μεγάλο ζωάκι σε σχήμα σφαίρας (σκαντζόχοιρο) και άλλα μικρότερα (αχινούς). Σε μια άλλη χρονική περίοδο η ομάδα αυτή μπορεί να συνθέσει μια σχετική ιστορία και να τη ζωγραφίσει.

β) Μια δεύτερη ομάδα κατασκευάζει την υδρόγειο σφαίρα, τη γη, το φεγγάρι. Προβληματίζονται για τα σχετικά μεγέθη και αναζητούν πληροφορίες, π.χ. εικόνες στη βιβλιοθήκη. Αν θελήσουν να τα «στήσουν» στο χώρο, ο εκπαιδευτικός υποκινεί νέο προβληματισμό για τις τροχιές των πλανητών (ελλειπτικές) γύρω από τον ήλιο κ.λπ.

γ) Μια άλλη ομάδα καταγράφει με ζωγραφική (με ή χωρίς γραπτό λόγο) παιχνίδια που παίζονται στον κύκλο, π.χ. «Γύρω-γύρω όλοι», «Η μικρή Ελένη», «Ο λύκος και το αρνί» κ.ά.

- **Να γνωρίζουν και να ονομάζουν ορισμένα είδη τέχνης, να γνωρίζουν έργα τέχνης και άλλων χωρών, να τα παρατηρούν, να τα περιγράφουν, να αναγνωρίζουν σε αυτά θέματα και αντικείμενα.**

Προτείνονται οι πίνακες «Μπλε Π», «Ανθρωποι και σκύλος στον ήλιο», «Ζωγραφιά με αφορμή ένα κολάζ» του Ισπανού σουρεαλιστή

ζωγράφου Joan Miró (1893-1983), ο οποίος χρησιμοποιεί ιδιαίτερα τα κυκλικά σχήματα σε μια πανδαισία χρωμάτων.

Γλώσσα

Η Γλώσσα συγκυριακά διατρέχει όλες τις διαθεματικές δραστηριότητες, ενώ η οργάνωση της εργασίας με βάση το πρόγραμμα ανάπτυξης και σχεδιασμού δραστηριοτήτων ακολουθεί τα ενδιαφέροντα των παιδιών.

Στα παιδιά δίνονται ευκαιρίες να κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου μεταφοράς πληροφοριών, να αντιγράψουν λέξεις που εξυπηρετούν λειτουργικές ανάγκες και ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα τους.

Συνταγή για σαπουνόφουσκες: η δραστηριότητα (υλοποιήθηκε στο 19^ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου) προέκυψε από το έντονο ενδιαφέρον των παιδιών να γράψουν τα συστατικά του διαλύματος, ώστε να πάρουν τη «μαγική» συνταγή στο σπίτι τους, ενώ, ας σημειωθεί ότι, ο νηπιαγωγός δεν το είχε προγραμματίσει. Η επιμονή τους ήταν τόσο έντονη, όσο και ο εμφανέστατος ενθουσιασμός, με τον οποίο αντέγραψαν τη συνταγή.

Φυσική Αγωγή

Τα παιδιά ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν υλικά με ποικίλους τρόπους, να αναπτύσσουν τη σωματική δραστηριότητα τους μέσα από ομαδικά παιχνίδια, να αναγνωρίζουν και να ονομάζουν αθλήματα ...

Προτείνονται ποικίλες δραστηριότητες, εσωτερικού ή εξωτερικού χώρου.

Υλικά: στεφάνια, μπάλες, σφαίρα, δίσκος.

Παιχνίδια παραδοσιακά σε κύκλο: «Γύρω-γύρω όλοι», «Η μικρή Ελένη», «Ο λύκος και το αρνί», «Αλάτι χοντρό- αλάτι ψιλό» κ.ά.

Αθλήματα: σφαιροβολία, δισκοβολία, μπάσκετ, ποδόσφαιρο, βόλεϊ, μπόουλινγκ κ.ά.

Μελέτη Περιβάλλοντος - Φυσικές Επιστήμες

- Τα παιδιά ενθαρρύνονται να διευρύνουν τις γνώσεις τους για το φυσικό περιβάλλον, να αντιλαμβάνονται την κίνηση και τις γενικές αρχές που τη διέπουν, να κατανοούν τη σημασία των πειραμάτων για τη μελέτη υλικών και φαινομένων.

Εκτός από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες, στις οποίες εμπλέκονται και οι Φυσικές Επιστήμες από τη Μελέτη Περιβάλλοντος, μπο-

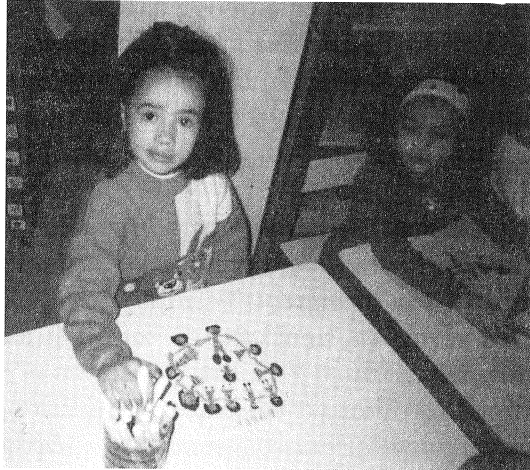
ρεί ο νηπιαγωγός, αναλόγως των ενδιαφερόντων των παιδιών, να επεκταθεί στην κατεύθυνση των φυσικών φαινομένων που ακολουθούν κυκλική πορεία, π.χ. στην κυκλική διαδοχή ημέρας-νύχτας, την κυκλική διαδοχή των εποχών (σχεδιάζει στο πάτωμα ένα μεγάλο κύκλο-ρολόι, όπου περπατώντας διαπιστώνουν ότι δεν υπάρχει αρχή και τέλος, προβληματίζει για την κίνηση της γης), τον κύκλο του νερού, την «ανακύκλωση».

Μελέτη Περιβάλλοντος – Ιστορία

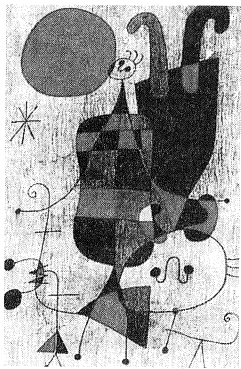
- Τα παιδιά ενθαρρύνονται να αρχίσουν να αναγνωρίζουν τη σχέση της επιστήμης με την καθημερινή ζωή, να αναπτύσσουν ενδιαφέρον για ιστορικά γεγονότα, προβλήματα και διλήμματα ανθρώπων διαφορετικών εποχών...

Τα παιδιά παροτρύνονται να ερευνήσουν την εφαρμογή του τροχού, να ρωτήσουν τους γονείς, να αναζητήσουν πληροφορίες στη βιβλιοθήκη και στο διαδίκτυο για τους μεγάλους μαθηματικούς της αρχαιότητας, για το μαθηματικό πρόβλημα του τετραγωνισμού του κύκλου (π.χ. πως θα κόψουμε ένα κυκλικό γλυκό ή πίτσα σε ίσα τετράγωνα κομμάτια κ.λπ.). Ο Αρχιμήδης, σπουδαίος μαθηματικός, φιλόσοφος, φυσικός και μηχανικός είχε μελετήσει ιδιαίτερα τον κύκλο, τη σφαίρα και τον κύλινδρο. Με κοίλα σφαιρικά κάτοπτρα είχε κάψει τα πλοία των Ρωμαίων που πολιορκούσαν τις Συρακούσες, συγκεντρώνοντας πάνω τους τις ηλιακές ακτίνες- ιστορία που μπορεί να οδηγήσει σε **σχέδιο εργασίας** για τα κάτοπτρα, αν επιδείξουν ερευνητικό ενδιαφέρον τα παιδιά. Λέγεται ακόμα, ότι σε αυτόν ανήκει η ρήση «Μη μου τους κύκλους τάραττε!», την οποία απηύθυνε στο Ρωμαίο στρατιώτη που τον σκότωσε, τη στιγμή που σχεδίαζε κύκλους στην αυλή του σπιτιού του. Σημαντικό είναι βέβαια, ο εκπαιδευτικός να υποστηρίξει τις ερευνητικές δεξιότητες των παιδιών και όχι να προσφέρει ο ίδιος έτοιμα τα αποτελέσματα της αναζήτησης. Οι γονείς, η βιβλιοθήκη, το κοντινό Δημοτικό Σχολείο, ένας ειδικός, γράμμα σε μια υπηρεσία ή ένα μουσείο, το διαδίκτυο μπορούν να αποτελέσουν πηγές αναζήτησης γνώσης, ενώ το παιδαγωγικό όφελος θα είναι μεγάλο ακόμα και μόνο από τη διαδικασία.

Σημ.: Ορισμένες από τις παραπάνω δραστηριότητες υλοποιήθηκαν στο 19^ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου, απ' όπου και το φωτογραφικό υλικό.

Καταγραφή με ζωγραφική, παιχνίδι σε κύκλο
«Η μικρή Ελένη», 19ο Νηπ/γείο Ηρακλείου

«Άνθρωποι και σκύλος στον ήλιο», Joan Miro (1893-1983)

ΣΥΝΤΑΞΗ
Γρα
σαπουνόφρουσες
11 @ νερό
5 @ υγρά σαπούνι
1 @ αλευροκήνη

Γεωργία Κυπριωτάκη

Γραπτός λόγος, νήπιο Γεωργία
Κυπριωτάκη, 19ο Νηπ/γείο Ηρακλείου